

تحلیل موانع اثربخشی دوره‌های ترویج کشاورزی در استان کرمانشاه

یاسر محمدی^۱ و فرشته عوافی اکمل^۲

۱- اسنادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران (y.mohamudadi@basu.ac.ir)
۲- کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا

چکیده

این پژوهش، بر مبنای تحلیل موانع دوره‌های ترویجی برگزار شده در استان کرمانشاه به اجرا درآمد. پژوهش از نوع کاربردی و روش تحقیق از نوع اکتشافی بود و جامعه آماری آن مشتمل بر کشاورزان استان کرمانشاه بود که در دوره‌های ترویجی سازمان جهاد کشاورزی شرکت داشتند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته بوده که روایی محتوایی آن توسط تعدادی از متخصصان حوزه ترویج و آموزش کشاورزی و توسعه روستایی و پایایی آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به مقدار بالاتر از ۸۵/۰ مورد تأیید قرار گرفت. برای شناسایی و تلخیص موانع اثربخشی دوره‌های ترویجی از تحلیل عاملی اکتشافی در محیط نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ استفاده شد و برای تأیید موانع استخراج شده، از تحلیل عاملی تأییدی در محیط LISREL نسخه ۸/۵ بهره گرفته شد. نتایج پژوهش نشان داد که موانع اثربخشی دوره‌های ترویجی در استان کرمانشاه را می‌توان در پنج عامل کلی خلاصه نمود که در مجموع حدود ۷۰ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین نمود. «عدم تناسب محتوی دوره‌ها با زمان و نیاز کشاورزان» به‌عنوان مهم‌ترین مانع اثربخشی و «فقدان نگرش مثبت مروجان و کشاورزان»، «عدم مشارکت کشاورزان در برنامه‌ریزی دوره‌های ترویجی»، «به‌روز نبودن و حرفه‌ای نبودن آموزشگران» و «ضعف مدیریت و کنترل کیفیت دوره‌های ترویجی» به ترتیب به‌عنوان سایر موانع مهم اثربخشی دوره‌های ترویجی شناخته شدند. با توجه به نتایج، پیشنهاد می‌شود کیفیت محتوای دوره‌های ترویجی مورد ارزیابی سالیانه قرار گرفته و در راستای تناسب بیش‌تر با نیاز کشاورزان، از مشارکت آن‌ها در تدوین برنامه‌های استفاده شود.

واژه‌های کلیدی: موانع، اثربخشی، دوره‌های ترویج کشاورزی، استان کرمانشاه